

De Økonomiske Råd
Formandskabet

RAPPORTENS HOVED- KONKLUSIONER

RAPPORTENS HOVEDKONKLUSIONER

Kapitel I afrapporterer først formandskabets vurderinger og anbefalinger til den aktuelle miljøøkonomiske politik. Dernæst præsenteres en vurdering af den indgåede klimaaftale for industri mv. samt opdaterede beregninger af de samfundsøkonomiske omkostninger ved at opnå de nationale målsætninger for drivhusgasreduktioner i 2030. Slutteligt diskuteres størrelsen af tilpasningsomkostningerne på arbejdsmarkedet ved den grønne omstilling.

Kapitel II belyser mulighederne for at pålægge landbrugets drivhusgasudledninger en CO₂e-afgift baseret på klimaregnskaber opgjort på bedriftsniveau og skitserer de principper et sådan regnskab bør bygge på. Beregninger i kapitlet peger på, at med den nuværende viden er der grundlag for at opstille detaljerede modeller for hovedparten af landbrugets udledninger.

Kapitel III dokumenterer, at danske fremstillingsvirksomheder har tilpasset sig ændrede energipriser de seneste to årtier. Derved bekræftes tilstedeværelsen af de centrale mekanismer, der ligger til grund for, at en CO₂-afgift fører til udledningsreduktioner.

RAPPORTENS HOVEDKONKLUSIONER

Nærværende rapport er udarbejdet til mødet i Det Miljøøkonomiske Råd den 6. december 2022. Vurderinger og anbefalinger er alene formandskabets. I slutningen af rapporten er rådmedlemmers skriftlige kommentarer optrykt; som følge af regeringsforhandlingerne har ministerierne hverken haft mulighed for at deltage i rådsmødet eller komme med skriftlige kommentarer.

I forhold til diskussionsoplægget, som blev diskuteret på rådsmødet, er der foretaget korrekturrettelser og mindre justeringer af teksten forskellige steder. Herudover er beregningerne i kapitel 1.2 rettet for at korrigere en fejl i de oprindelige beregninger. I de oprindelige beregninger var det fejlagtigt antaget, at de tilskud, der i henhold til *Aftale om Grøn skattereform for industri mv.* skal gives til CCS, kun blev givet til biogene kilder, selvom de ifølge aftaleteksten også gives til fossile kilder. I rapporten er denne antagelse rettet, hvilket betyder, at aftalen nu vurderes at bidrage med reduktioner på godt 3 mio. ton CO₂ og ikke 2 mio. ton, som fremgik af diskussionsoplægget. Fejlen havde kun begrænset betydning for beregningerne i øvrigt.

Rapport omhandler dansk klimapolitik frem mod 2030

Rapporten omhandler flere aspekter af relevans for udformningen af dansk klimapolitik frem mod klimalovens reduktionsmålsætning i 2030. Den grønne omstilling kræver tilpasninger på tværs af dansk økonomi, og disse tilpasninger forudsætter, at virksomheder og forbrugere får den nødvendige tilskyndelse, der fastlægges i klimapolitikken. Rapporten belyser, hvordan tilskyndelsen til omstilling kan opnås i landbruget og i danske fremstillingsvirksomheder. Oplægget indeholder også en vurdering af aktuelle miljøøkonomiske problemstillinger, herunder opdaterede beregninger af de tilpasninger, der udestår efter klimaaftalen for industri mv. blev indgået i juni 2022, og en kort diskussion af størrelsen af de forventede tilpasningsomkostninger på arbejdsmarkedet.

Tidligere rapporter har analyseret klimapolitikken

Formandskabets har i flere rapporter analyseret den forestående reduktion af drivhusgasudledninger. *Økonomi og Miljø, 2020* analyserede de forventede omkostninger ved at leve op til målsætningen om at reducere udledningerne af drivhusgasser med 70 pct. i 2030. Beregningerne viste blandt andet, at det vil være forbundet med et betydeligt samfundsøkonomisk tab at afvige fra en ensartet beskatning af drivhusgasudledninger. I marts 2022 opdaterede formandskabet beregningerne og vurderede på den baggrund, at en ensartet CO₂e-afgift på

omtrent 1.000 kr. (2016-priser) pr. ton CO₂e vil sikre omkostningseffektiv opnåelse af klimalovens reduktionsmål. *Økonomi og Miljø, 2021* supplerede formandskabets anbefalinger ved blandt andet at analysere de beskæftigelsesændringer, der må forventes som følge af en ensartet drivhusgasbeskatning.

Kapitel I
Aktuel miljø-
økonomisk politik,
opnåelse af 2030-
mål og tilpasnings-
omkostningerne
herved

Rapportens første kapitel indeholder tre afsnit. Først afrapporteres formandskabets vurderinger og anbefalinger til den aktuelle miljøøkonomiske politik. Særligt kommenteres på klima- og energipolitik, naturforvaltning og regulering af vejtransport. Dernæst præsenteres en vurdering af den indgåede klimaaftale for industri mv. samt opdaterede beregninger af de samfundsøkonomiske omkostninger ved at opnå de nationale målsætninger for drivhusgasreduktioner i 2030. Til sidst i kapitlet diskuteres størrelsen af tilpasningsomkostningerne på arbejdsmarkedet ved den grønne omstilling, herunder hvad der politisk kan gøres for at adressere disse omkostninger.

Kapitel II
Bedriftsbaserede
klimaregnskaber
i landbruget

For at landbruget kan foretage de nødvendige tilpasninger, der sikrer lavere udledning af drivhusgasser på omkostningseffektiv vis, kræver det, at de samlede udledninger på den enkelte bedrift kan opgøres retvisende via et bedriftsbaseret klimaregnskab. Rapportens andet kapitel belyser mulighederne herfor, og skitserer de principper et sådan regnskab bør bygge på.

Kapitel III
Fremstillings-
virksomheders
tilpasning til
stigende
energipriser

En CO₂-afgift påvirker blandt andet fremstillingsvirksomhedernes energipriser. Virksomhederne kan tilpasse sig ved at ændre deres produktion, energieffektivisere og overvælte øgede omkostninger til salgspriserne og i sidste ende forbrugerpriserne. Disse tilpasningsmuligheder er afgørende forudsætninger for, at en CO₂-afgift effektivt vil reducere udledningerne. Resultaterne fra rapportens tredje kapitel viser, at fremstillingsvirksomhederne har tilpasset sig ændrede energipriser de seneste to årtier. Tilpasningen har været betydelig og er gået igennem alle de nævnte kanaler. Resultaterne viser dermed, at højere energipriser historisk har ført til den type af tilpasninger, som er afgørende for, at en CO₂-afgift vil få de forventede virkninger på udledningerne.

Analyser
understøtter
tidligere
anbefalinger til
klimapolitikken

Analyserne i rapporten understøtter helt grundlæggende formandskabets tidligere anbefalinger om, at en ensartet drivhusgasafgift vil kunne føre til en omkostningseffektiv opnåelse af reduktionsmålet i 2030. Endnu udestår de fleste konkrete tiltag i landbruget, og beregninger i rapporten peger på, at den aftalte afgift på 750 kr. pr. ton CO₂ for industrien mv. ikke er tilstrækkelig til at nå reduktionsmålsætningen i 2030, heller ikke selvom den udbredes til landbruget. Rapporten peger samtidig på, at det er vigtigt at komme i gang med at udvikle bedriftsbaserede klimaregnskaber i landbruget, og at det er realistisk, at de vil

kunne danne grundlag for en afgift på udledningerne herfra. Analyser i rapporten peger også på, at højere afgifter på CO₂ som ventet kan forventes at føre til reduktioner af udledningerne fra fremstillingsvirksomhederne, blandt andet som resultat af højere forbrugerpriser på de mest drivhusgasintensive produkter.

KAPITEL I AKTUELLE MILJØØKONOMISKE PROBLEMSTILLINGER

**Aktuel miljø-
økonomisk politik**

Kapitlet indeholder tre selvstændige afsnit. I kapitlets første afsnit af rapporteres formandskabets vurderinger og anbefalinger til den aktuelle miljøøkonomiske politik knyttet til klima, energiforsyning, naturforvaltning og vejtransport. Nedenfor følger hovedkonklusionerne herfra.

**Visse dele af
Fit for 55 fordyrer
omstillingen**

EU-Kommissionen har med pakken *Fit for 55* præsenteret en lang række forslag, der skal bidrage til opnåelsen af reduktionsmålene i EU's klimalov. En del af tiltagene må ventes at bidrage til at mindske omkostningerne ved klimapolitikken. Andre elementer i pakken risikerer omvendt at fordyre den grønne omstilling og bør derfor have den danske regerings opmærksomhed.

**Grøn fond bør
kun anvendes til
investeringer, hvor
det er samfunds-
økonomisk fornuftigt**

I juni 2022 indgik en række partier i det danske folketing en aftale om en grøn fond, der skal anvendes til at investere bredt og endnu uspecificeret i den grønne omstilling frem mod 2040. Der er ikke tale om en egentlig finansiering af fonden, men om en fremrykning af skatteindtægter, som vil medføre en omfordeling mellem generationer, svarende til lånefinansiering af udgifterne. Ud fra et snævert effektivitetssynspunkt bør staten kun foretage investeringer eller give tilskud til private investeringer, hvis det kan godtgøres, at der eksisterer markedsfejl, der bevirker, at det samfundsøkonomiske afkast ved en investering overstiger det privatøkonomiske afkast. Derudover bør der kun gives tilskud til private investeringer, hvis tilskud er det mest effektive instrument til at imødegå markedsfejlen. Det vil eksempelvis være tilfældet, hvis der eksisterer positive sideeffekter ved investeringerne, eller hvis tilskuddene bliver udmøntet som tilskud til negative udledninger som led i en ensartet CO₂e-beskatning.

**Tiltag bør
underlægges
samfundsøkonomisk
analyse**

I juni 2022 blev der ligeledes indgået en klimaaf tale om at øge udbygningen af grøn strøm og varme. Aftalen skal øge hastigheden på den grønne omstilling og dermed bidrage til, at Danmark hurtigst muligt bliver uafhængig af russisk gas. I en situation med høje og volatile energipriser er det ikke mindre vigtigt, at der foretages samfundsøkonomiske analyser af nye projekter, før de gennemføres. Dette bør ske for at

sikre, at projekter ikke senere viser sig at være en belastning for forbrugerne og samfundsøkonomien. Aftalen indeholder flere tiltag, der går på kompromis med dette hensyn.

Behov for samlet national plan for at sikre biodiversiteten

Danmark er tilsluttet biodiversitetskonventionen og indgår dermed i processen om en ny global aftale om biodiversitet. Der er på den baggrund indgået aftale om en natur- og biodiversitetspakke, der blandt andet indebærer nedsættelsen af et Biodiversitetsråd. Aftalen bidrager til at stoppe tilbagegangen i biodiversiteten, men aftalen er næppe tilstrækkelig i sig selv. Der er derfor behov for en samlet national plan for, hvordan 2030-målet om at sikre biodiversiteten kan nås.

Positivt med kørselsafgifter for biltransporten

Der er indgået aftale om at omlægge beskatningen af den tunge transport til en kilometerbaseret afgift fra 2025. Det er positivt med indførelsen af en differentieret afgift, da det er forbundet med betydelige samfundsøkonomiske gevinster at målrette beskatningen efter de negative eksterne effekter ved transporten, jf. blandt andet *Økonomi og Miljø, 2021*. Afgiften ville dog blive yderligere målrettet de negative eksterne effekter ved trængsel og ulykker, hvis der også blev differentieret efter tidspunktet på dagen, ligesom det ville øge de samfundsøkonomiske gevinster at hæve satserne, så de i højere grad afspejler de faktiske omkostninger. Det er derfor også positivt, at der gennemføres udviklingsforsøg med kørselsafgifter for privatbilismen, hvor der lægges op til en endnu mere differentieret afgift.

Drivhusgasbeskatning i 2030

Vurderingerne af reduktionsbehov og effekter er usikre

Ifølge regeringen er der et udestående reduktionsbehov på ca. 5 mio. ton CO₂e i 2030 for at opnå 70 pct.-målsætningen. Dette reduktionsbehov er blandt andet baseret på regeringens vurdering af, at den indgåede *Aftale om Grøn skattereform for industri mv.* reducerer udledningerne med 4,3 mio. ton CO₂e i 2030. En beregning på formandskabets modelsystem indikerer, at aftalen muligvis kun reducerer udledningerne med ca. 3 mio. ton CO₂e i 2030. Mindre reduktioner fra denne eller andre allerede indgåede aftaler vil betyde, at det udestående reduktionsbehov for at nå 70 pct.-målsætningen er større end vurderet af regeringen. Andre forhold, som ikke er belyst i afsnittet, kan selvsagt trække i modsat retning.

Aftale for industri mv. indebærer ikke en ensartet drivhusgasbeskatning

Formandskabets beregninger viser, at den indgåede *Aftale om Grøn skattereform for industri mv.* indebærer samfundsøkonomiske meromkostninger i 2030 på ca. 1,7 mia. kr. årligt i forhold til en ensartet CO₂-beskatning, der opnår samme reduktioner. Meromkostningerne skyldes blandt andet, at afgiftssatsen for cementindustri mv. i aftalen er

reduceret, og at tilskud til CCS og negative udledninger er højere end ved en ensartet beskatning.

Opnåelse af 2030-mål kræver en afgift på landbrug på mere end 750 kr. pr. ton CO₂e

Under de givne forudsætninger viser beregningerne, at en ensartet drivhusgasbeskatning på ca. 1.100 kr. (2022-priser) pr. ton CO₂e er tilstrækkelig til at nå 70 pct.-målsætningen. Den nødvendige afgift, der også dækker landbruget, vurderes således at være højere end de 750 kr. for ikke-kvotesektoren, der følger af *Aftale om Grøn skattereform for industri mv.* Beregningerne viser ligeledes, at en opnåelse af det sektorspecifikke mål for land- og skovbruget kræver store reduktioner fra skov- og arealanvendelse eller en afgift på landbrugets udledninger, der er højere end 750 kr. pr. ton CO₂e.

Tilpasningsomkostninger ved klimapolitik

Tilpasningsomkostninger på arbejdsmarkedet

Målsætningen om at reducere udledningerne af drivhusgasser frem mod 2030 og videre frem mod klimaneutralitet i 2050 giver anledning til en betydelig omstilling af dansk økonomi. En sådan omstilling vil medføre samfundsøkonomiske omkostninger på kort såvel som på lang sigt. Kapitlets tredje afsnit har fokus på de kortsigtede samfundsøkonomiske omkostninger på arbejdsmarkedet, som opstår i en tilpasningsperiode, hvor kapital, arbejdskraft og jord flyttes over i nye produktionsprocesser.

Tilpasningsomkostninger ændrer ikke ved anbefalinger til klimapolitik ...

I afsnittet præsenteres et regneeksempel, der belyser størrelsesordenen af tilpasningsomkostningerne på arbejdsmarkedet i to scenarier for klimapolitikken. Tallene tegner overordnet set et billede af, at tilpasningsomkostninger kan være betydelige for de berørte personer, mens de på samfundsøkonomisk plan er af en begrænset størrelse ift. de samlede samfundsøkonomiske effekter af klimapolitikken. Inddragelse af tilpasningsomkostningerne på arbejdsmarkedet i de samfundsøkonomiske beregninger af klimapolitikken ændrer derfor ikke formandskabets anbefaling om en ensartet drivhusgasbeskatning.

... men kan begrunde opprioritering af uddannelsesaktivering

Der kan dog være grupper på arbejdsmarkedet, som rammes af betydelige tab i form af tabt lønindkomst og andre personlige tab. I afsnittet diskuteres, hvordan disse tab kan reduceres ved at målrette indsatsen i den aktive arbejdsmarkedspolitik. Eventuelle justeringer i arbejdsmarkedspolitikken bør have midlertidig virkning. Sådanne midlertidige justeringer, f.eks. et midlertidigt løft i de offentlige midler der tilføres området, bør sigte mod at reducere ledigheden blandt de berørte personer. Der argumenteres for, at det kan blive relevant med en midlertidig opprioritering af uddannelsesaktivering under den forestående omstilling.

KAPITEL II KLIMAREGNSKABER I LANDBRUGET

Politisk fastlagt mål om, at landbruget skal reducere 6-8 mio. ton

Der er i *Aftale om grøn omstilling af landbruget* fastlagt et mål om, at landbruget skal reducere sine drivhusgasudledninger i 2030 med 55-65 pct. sammenlignet med 1990 svarende til 6-8 mio. ton CO₂e. For at opnå dette reduktionsmål omkostningseffektivt har formandskabet tidligere anbefalet en CO₂e-afgift.

Klimaregnskab er en forudsætning for afgiftsregulering

For at indføre en CO₂e-afgift på landbrugets udledninger er det nødvendigt, at de samlede drivhusgasudledninger på en bedrift kan opgøres via et bedriftsbaseret klimaregnskab. Kombineret med en afgift skal et sådan regnskab give landmanden tilskyndelse til at foretage omkostningseffektive reduktionstiltag. Der er endnu ingen lande, der beskatter metan- og lattergasudledninger fra landbruget, men den newzealandske regering har besluttet at indføre en afgift på disse udledninger fra 1. januar 2025. I Danmark er der allerede udarbejdet flere klimaregnskaber, der har til formål at give den enkelte landmand indsigt i bedriftens udledninger og forskellige handlemuligheder til at ændre adfærd og reducere sine udledninger.

Klimaregnskab skal sikre tilskyndelse til reduktioner

I kapitlet diskuteres, hvilken struktur og hvilke egenskaber et klimaregnskab bør have for at sikre de korrekte incitamenter for landmanden. Klimaregnskaber bør give den enkelte bedrift tilskyndelse til at ændre adfærd med det formål at reducere landbrugets drivhusgasudledninger. Omkostningerne ved landbrugsproduktion bør i højere grad afspejle de samfundsøkonomiske omkostninger, som landbrugsproduktion medfører, så både forbrugere og producenter kan ændre adfærd på baggrund af priser, der også afspejler klimaomkostningerne.

Et simpelt og et detaljeret klimaregnskab

Formandskabet anbefaler at indføre afgiften på baggrund af et bedriftsbaseret klimaregnskab med to typer af opgørelser af de samlede udledninger på bedriften: Et simpelt og et detaljeret klimaregnskab. Denne todeling er inspireret af et forslag fra New Zealand. Landmanden skal selv kunne vælge, om han vælger den simple eller detaljerede opgørelse, hvilket sikrer en afvejning mellem de administrative omkostninger og præcise opgørelser. Den simple model kan baseres på nationale emissionsfaktorer opdelt på antal dyr af forskellig type og race samt landbrugsareal fordelt på afgrødetyper, mens den detaljerede model bør opgøre udledningerne så præcist som muligt på baggrund af bedriftsspecifikke forhold og den eksisterende viden om emissionsfaktorer mv. Den klimaeffektive bedrift bør have en tilskyndelse til at vælge det detaljerede klimaregnskab frem for det simple.

Usikkerheden i landbruget er højere sammenlignet med industrien

I kapitlet diskuteres usikkerheden ved at opgøre udledningerne på bedriftsniveau. Usikkerheden i opgørelsen af landbrugets udledninger er større sammenlignet med industrien, hvor det allerede er politisk vedtaget at indføre en CO₂-afgift, jf. *Aftale om grøn skattereform for industri mv.* I en eksempelberægning i kapitlet fremgår det dog, at op imod 85 pct. af de samlede udledninger på en typisk malkekvægbedrift kan opgøres middelret med den viden, vi har i dag. At opgørelserne er middelrette, er afgørende for, at incitamenterne fra CO₂e-afgiften til omstilling er korrekte. Den resterende del af udledningerne vedrører primært udledninger, der sker på marken, og usikkerheden om disse udledninger er på nuværende tidspunkt væsentligt større. Det taler for, at disse udledninger i begyndelsen bør opgøres efter principperne for den simple model, dvs. alene baseret på areal og afgrødevalg.

Indfør afgift baseret på simpel opgørelse snarest

Opstilling af et simpelt såvel som detaljeret klimaregnskab kræver et grundigt forarbejde, som det er vigtigt at igangsætte snarest. De Økonomiske Råds formandskab anbefaler, at en beskatning baseret på et simpelt klimaregnskab træder i kraft hurtigt med en lav afgiftssats til at starte med. Samtidig bør der annonceres en stigning i afgiftssatsen frem mod 2030. Detaljerne i opgørelsen af udledningerne kan udarbejdes efterfølgende og bør løbende genovervejes, sådan at klimaregnskabet på et hvert tidspunkt afspejler den mest opdaterede viden. Den økonomiske tilskyndelse, der ligger i en afgift, vil bidrage til at øge landbrugets organisationers forskning i opgørelsesmetoder og effekten af forskellige virkemidler, der kan indgå i regnskabet. Dermed vil annonceringen af en høj afgift frem mod 2030 bidrage til at forbedre opgørelsen i klimaregnskabet og mindske usikkerheden.

KAPITEL III FREMSTILLINGSVIRKSOMHEDER OG ENERGIPRISER

Den grønne omstilling kræver incitament til tilpasning

Den grønne omstilling og opnåelse af klimalovens reduktionsmålsætninger kræver tilpasninger på tværs af dansk økonomi. Reduktionen af drivhusgasudledninger kan enten ske gennem tilpasninger indenfor de enkelte virksomheder, f.eks. ved indførsel af ny teknologi, eller ved at mindre udledende virksomheder udgør en større del af markedet. Tilpasningerne forudsætter, at der skabes de nødvendige tilskyndelser. En ensartet CO₂-afgift vil sikre dette og medføre de laveste samfundsøkonomiske omkostninger.

**Fremstillings-
virksomheders
tilpasning til
incitamenter
undersøges**

En CO₂-afgift vil øge priserne på energi proportionalt til energikildernes udledning og derved sikre incitament for virksomhederne til at skifte til andre energikilder, reducere energiforbruget og overvælte afgiften til forbrugerne ved at øge priserne på deres produkter. I kapitlet undersøges det, om sådanne tilpasninger har fundet sted, når danske fremstillingsvirksomheder har oplevet stigende energipriser. Kapitlet dokumenterer dermed, at de mekanismer, som er afgørende for, at en CO₂-afgift vil reducere udledningerne, har fungeret som forventet blandt fremstillingsvirksomhederne i de seneste to årtier.

**Tilpasninger internt
i de enkelte
virksomheder har
stor betydning**

Kapitlets analyser viser, at tilpasninger internt i de enkelte virksomheder har haft stor betydning for de reduktioner af drivhusgasudledninger, der har fundet sted fra 2001 til 2018. Således skyldes omtrent to tredjedele af faldet i den aggregerede udledningsintensitet, at de eksisterende virksomheder har lavet tilpasninger. Tilpasningerne i de enkelte virksomheder dækker blandt andet over energibesparelser, skift i energikilder, indførelse af ny teknologi, samt organisatoriske ændringer, herunder offshoring. Ændringer i sammensætningen af fremstillingsvirksomheder på markedet samt ind- og udtrædende virksomheder har også bidraget til udledningsreduktionerne, men i mindre omfang.

**Stigende
energipriser har
styrket tilpasningen**

Analyserne viser, at tilpasningen internt i de enkelte virksomheder i betydeligt omfang skyldes stigende energipriser. Virksomhederne omfatter således deres produktion, når energipriserne ændrer sig. Godt en tredjedel af udledningsreduktionerne, der sker på grund af tilpasninger i den enkelte virksomhed, skyldes stigende energipriser.

**Stiger energiprisen
1 pct., falder
udledningen 2 pct.**

Analyseperioden er kendetegnet ved, at energikilder med høje CO₂-udledninger er blevet relativt dyrere, hvilket har givet virksomhederne tilskyndelse til at skifte til mindre udledende energikilder. Konkret viser analyserne, at når en virksomheds gennemsnitlige energipriser stiger med 1 pct., falder dens udledning med 2 pct. En tredjedel af faldet i udledningen skyldes øget energieffektivitet og to tredjedele skift i energikilder grundet ændrede relative priser. Tilpasningen er dermed af en betydelig størrelse, og resultaterne understreger, at virksomhederne i høj grad er i stand til at tilpasse deres produktion, når energipriserne stiger.

**De centrale
mekanismer bag en
CO₂-afgift virker**

En CO₂-afgift vil påvirke både de absolutte og de relative energipriser. Alle CO₂-udledende energikilder vil blive dyrere, men energikilder med relativt høje udledninger vil blive relativt dyrere. Kapitlets resultater indikerer, at begge disse effekter vil give anledning til betydelige reduktioner. Derved bekræftes tilstedeværelsen af de centrale mekanismer, der ligger til grund for, at en CO₂-afgift fører til udledningsreduktioner.

Selv på kort sigt overvælttes en betydelig del af stigende energiomkostninger

Udover virksomhedernes tilpasninger i form af energieffektivisering og skift i energikilder, er en anden effekt af stigende energipriser, at virksomheder kan overvælte stigende energipriser til forbrugerne. Kapitlet indeholder derfor yderligere en analyse af, i hvor høj grad dette er sket historisk. Analysen er den første af sin slags for Danmark og modellerer virksomhedernes produktionsfunktioner på varegruppeniveau på baggrund af registerdata. Resultaterne viser, at virksomhederne indenfor det samme år har overvæltet 84 pct. af de stigende omkostninger som følge af stigende energipriser. Dermed stiger produktpriserne, når energiomkostningerne stiger. På længere sigt er der grund til at forvente, at overvæltningen bliver endnu højere.

Analyser af klimapolitikken forbundet med usikkerhed

Kapitlets analyse af prisovervæltning baserer sig på de konkrete markedsforhold i Danmark og på eksportmarkederne samt den udvikling i energipriserne, der har fundet sted i analyseperioden. På længere sigt kan overvæltningen vise sig at være større, ligesom større ændringer i priserne kan tænkes at give anledning til større reaktioner. Hvis energiomkostningsstigninger viser sig ikke at slå fuldt igennem på priserne på virksomhedernes produkter på lang sigt, vil det alt andet lige betyde, at tidligere beregninger af CO₂-afgiftens virkning på udledningerne er overvurderet, da de antager fuld prisovervæltning på lang sigt. Det kan, sammen med andre forhold, der ændres frem mod 2030, betyde, at det bliver nødvendigt at justere CO₂-afgiftens størrelse for at nå klimalovens reduktionsmålsætning i 2030.

